

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทในการพัฒนาสังคมไทยให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยช่วยให้คนในชาติมีค่านิยมที่ดี มีความรู้ความสามารถ การจัดการศึกษาเป็นกิจกรรมที่จำเป็นต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา คือการทำให้ทุกคนเป็นคนที่มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น แต่การจัดการศึกษานั้นมีปัญหามากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดจากตัวของนักเรียน กระบวนการเรียนการสอนและจากตัวครู นักการศึกษาได้ทำการวิจัยทางการศึกษาอย่างกว้างขวาง เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ แต่ก็ยังแก้ปัญหาได้เพียงบางส่วน เพราะปัญหาในแต่ละท้องถิ่นต่างกัน ข้อมูลที่นักการศึกษาได้ไปนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ไม่ลึกซึ้งถึงขั้นจะให้ครูผู้สอนใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการสอนได้

ในปัจจุบันจึงได้มีการวิจัยในชั้นเรียนกันมากขึ้น โดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้วิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของตน สำหรับการศึกษาในระดับประถมศึกษา จึงมีความจำเป็นที่ ครูประถมศึกษาควรจะเป็นผู้ทำวิจัยเพราะครูประถมศึกษาเป็นผู้ที่อยู่ในปัญหาและรู้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษามากที่สุด ฉะนั้นครูจึงควรเป็นผู้ทำวิจัยได้ดีที่สุด (วัลลภ กันทรัพย์ 2531 หน้า 7) สำหรับแนวทางการวิจัยที่ควรได้รับการส่งเสริมคือ การวิจัยที่สอดคล้องอยู่ในการจัดการเรียนการสอนประจำชั้น ครูผู้สอนต้องศึกษาดูว่าการสอนของตนเองได้ผล หรือไม่ในเนื้อหาตอนใด เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา การจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไป (โกวิท ประวาลพุกษ์, 2532) ชาญชัย อาจินสมาจาร (2531) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยการศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาว่า การวิจัยทางการศึกษาได้พยายามชี้ให้เห็นถึง การสอนที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนแบบเจาะจง มาแล้วประมาณ 50 ปี การวิจัยเกี่ยวกับการสอนพยายามชี้ให้เห็นถึงการสอนที่มีประสิทธิผลโดยการบรรยายลักษณะของครูที่สอน การทดสอบผลกระทบบของวิธีการสอนแบบต่าง ๆ และการวิจัย

เป็นวิธีการที่จะช่วยให้ครูได้ทราบถึงความก้าวหน้าใหม่ ๆ ในด้านเทคนิคการสอน สื่อการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอน ทำให้ทราบถึงปัญหาการเรียนการสอนและวิธีการแก้ไข ได้ทราบถึงพัฒนาการของนักเรียนและครูได้เข้าใจในข้อขัดแย้งต่าง ๆ แต่การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนโดยครูผู้สอนระดับประถมศึกษาชั้นยังไม่เป็นที่นิยม เพราะครูผู้สอนส่วนใหญ่คิดว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ยาก และไม่เข้าใจถึงวิธีการและการนำมาปรับใช้กับการเรียนการสอน

ผู้วิจัยซึ่งเป็นนักศึกษา สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษาและเป็นผู้สอนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนที่นักเรียนเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ได้พบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนหลาย ๆ ด้าน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาต่าง ๆ ต่ำ โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 1 ขณะเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนคณิตศาสตร์อยู่ในเกณฑ์ต่ำสำหรับการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์นั้นต้องใช้ทั้งทักษะการคิดคำนวณ ทักษะการตีความหมายของภาษาไทย ทักษะการนำไปใช้ และทักษะอื่น ๆ ประกอบกันจึงจะเข้าใจในเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาถึงการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนในการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน สำหรับปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่นักเรียนเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ในด้านต่าง ๆ คือ

1. ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา
2. ด้านทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์
3. ด้านพฤติกรรมการแสดงออกและระเบียบวินัยของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของประชากรและเนื้อหา ดังนี้

ประชากร คือ นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนอินทนนท์วิทยา และโรงเรียนบ้านทุ่งยาว สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

เนื้อหาที่ศึกษา คือ การเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ที่ใช้ในการวิจัยมี 2 บทคือบทที่ 1 จำนวนการบวก การลบ การคูณ การหาร และบทที่ 2 สมการ และการแก้สมการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้รูปแบบกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของ กิตติพร ปัญญาวิทยุโณผล (2539)

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้มีคำนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง การค้นคว้าหาความรู้ความจริง ด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้และเป็นระบบเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาแก้ปัญหา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ทำวิจัย โดยมี 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวางแผน 2) ขั้นปฏิบัติและรวบรวมข้อมูล 3) ขั้นทบทวนและประเมินผลเพื่อปรับแผน

2. คุณภาพการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ หมายถึง คุณภาพการเรียนของนักเรียนและคุณภาพการสอนของครู โดยการเรียนรู้ของนักเรียนดูจากคะแนนสอบย่อยและพฤติกรรมการแสดงออกของความก้าวหน้าในด้านการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนว่าดีขึ้นมากน้อยเพียงใด สำหรับการสอนของครูดูจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียน แบบบันทึกด้านการเรียนของนักเรียน การเรียงความ การสนทนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และแบบบันทึกความก้าวหน้าของนักเรียน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้รับประโยชน์ คือ

1. ได้ใช้ข้อมูลในการปรับปรุงการเรียนการสอนในขณะที่ยังสอนจนจบภาคเรียน
2. เพื่อให้ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน สำหรับปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในวิชาคณิตศาสตร์และวิชาอื่นต่อไป